

מראי מקומות- זבחים ל'

- (א) הר"ז תמורת עולה תמורת שלמים, הר"ז תמורת עולה, דברי ר"מ, וכו'- בביאור מח' ר"מ ור' יוסי, ע' במנחת אברהם (עמ' פ"ז) שהביא מהגר"ז לפרש דנח' באם אמרי' דנחשב מעשה א' או ב' מעשים, דהיינו דר"מ ס"ל דכשעושה ב' עשיות בבת אחת חשיב ב' מעשים, ולכן אמרי' תפוס לשון ראשון וחל הראשון, ור' יוסי חולק וס"ל דהוי כעשי א' של תמורת עולה ותמורת שלמים, וזהו יסוד המח' בתמורה. וזהו ג"כ הביאור בהמח' כאן, דלר' יהודה אמרי' תפוס לשון ראשון, דהו"ל ב' מחשבות, וחל רק המחשבה ראשונה. אבל ר' יוסי ס"ל דהו"ל מחשבה א', וממילא הו"ל עירוב מחשבות כאן.
- (ב) אמר ר' יוסי, אם לכך נתכוון מתחלה- ע' בתוס' שהביא שהגמ' בב"ק מחלק בין תוכ"ד קטן לתוכ"ד גדול, דכוונת ר' יוסי לומר דאם חוזר בתוכ"ד קטן, הר"ז כאילו נתכוון תחלה לשניהם, ושניהם חלין, משא"כ אם אומר כך לאחר כדי דבור קטן בתוכ"ד גדול, אמרי' דהוי כנמלך ואין אמירתו שני' חל. וע"ע בתוס' במנחות (פא:): דכ' דאפי' תוכ"ד אינו יכול לחזור בהקדש משום דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. וע' בקצות (רנ"ה, ב') שהביא מה שהק' הש"ך (שם, ה') מהסוגיא בב"ק שהביא תוס' כאן, דמבואר דשפיר ס"ל לר' יוסי דתוכ"ד כדבור דמי גם בהקדש, והביא דהמשנה למלך (מעה"ק ט"ו, א') תי' דעת הרמב"ם (דג"כ ס"ל כתוס') דס"ל דהסוגיא בב"ק נדחית מהלכה, ולא קיי"ל כוותי', ע"ש לביאורו. וע"ש בקצות בהמשך דבריו שהעיר אהא דכ' תוס' במנחות דבהקדש אינו יכול לחזור משום דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, אף דלכאור' במסירת הדיוט גופא יכול לחזור בתוכ"ד, וביאר דבהדיוט צריך למעשה קנין וגם לאמירתו "קני", ולכן בתוכ"ד יכול לחזור ונמצא דהו"ל משיכה או מסירה בלא דיבור והוי חזרה, משא"כ בהקדש, דאמירתו גופא הוי המסירה, א"כ אינו יכול לחזור בו.
- (ג) הרי שחיטה דלכי לחצות דמי, ופליגי- פרש"י, דלאו מיהדר אימלוכי, שהרי כמה זיתים יש בה, וחד דיבורא הוא, ופליגי. והק' הטהרת הקודש, דאפי' אם אמרי' דלחצות הוי ממש כמו שחיטה, מ"מ לכאור' יש מקום לחלק, דאולי דוקא בלחצות, דיש מקום לתרוייהו לחול, בזה ס"ל לר"מ דלא אמרי' תפוס לשון ראשון, ותרוייהו חיילי, אבל בשחיטה, דלא שייך לומר דתרוייהו חיילי, דלמא בכה"ג ס"ל לר"מ דעדיף לשון ראשון. ותי' דגם בכי הא שייך שיחולו שניהם, דאטו איש זה בא להתחייב בכרת, הלא הוא בא לחשוב מחשבת חוץ לזמנו ומחשבת חוץ למקומו, ולא אכפת לו שא"א להתחייב כרת אם חושב גם חוץ למקומו, וא"כ שפיר י"ל דכוונתו שיחולו שניהם.
- (ד) כזית כזית תנן, או כזית וכזית תנן- הק' הפנים מאירות, הא לכאור' ה' יכול להוכיח דכזית כזית תנן מהא דתני במתני' זה הכלל, ובא לרבות אף בעבודה א', ואם ה' תני כזית וכזית, ע"כ ה' מוכח בעבודה אחת בלא זה הכלל, דא"א לומר דכזית וכזית היינו בב' עבודות. ותי' דאה"נ, דודאי גירסת המשנה הוא כזית כזית, ושאלת הגמ' הוא אם הפירוש כזית כזית דוקא, או אם הפירוש כזית כזית היינו גם כזית וכזית.
- (ה) לדידך דאתניתך תרתי לא קשיא לך- הק' השפת אמת, למה באמת שנה רבי לר' שמעון ברי' תרתי, הו"ל ללמדו רק כזית וכזית דהוי פרטא, וכש"כ כזית כזית. ועוד, למה באמת שנה רבי ללוי רק כזית כזית, כיון דכזית וכזית נמי הוי פרטי. עוד הק' אהא דבעי לוי מרבי אליבא דר' יהודה, דלא קיי"ל כוותי'. וע"ש מה שפי' הסוגיא דלא כפרש"י.